

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.III.37.762/2012/3.szám

A Kúria a dr. Szilágyi János ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a Pankotainé dr. Fazekas Andrea jogtanács által képviselt Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala alperes ellen gyámhatósági ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2012. június 8. napján kelt 2.K.22.146/2011/17. számon hozott ítélete ellen az alperes részéről 18. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán tárgyaláson kívül - az alulírott napon meghozta az alábbi

í té l e t e t :

A Kúria a Kecskeméti Törvényszék 2.K.22.146/2011/17. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Kiskorú született, szülei házasságát a ... Városi Bíróság 2002-ben hozott ítélettel bontotta fel. A szülők megállapodása alapján ... az édesapjánál, nővérét ... az édesanyjánál helyezték el. ...-nak 13 éves korában gyermeke született, ő és kisgyermeke is állami gondozásba került.

... édesanyja Svédországban él, szülői felügyeleti joga szünetel.

... édesapja rövidesen újabb házasságot kötött, melyből két gyermek is született. ... a családi környezetben kiszolgáltatottnak érezte magát, édesapjával való kapcsolata megromlott, számára menekvést a felperes kiskorú fiával kialakult kapcsolata jelentett.

A Kék-vonal segélyhívó útján érkezett bejelentés 2010. novemberében ... veszélyeztetettségéről. A segélyhívó szerint ...-át az édesapja rettegettségben tartja, rendszeresen bántalmazza, amiatt a kiskorúnak volt már öngyilkossági kísérlete is.

A családgondozó a kiskorú meghallgatása után a gyámhatósághoz fordult.

A ... Városi Jegyző, mint elsőfokú gyámhatóság 2010. december 2-án

kelt N/7941-4/2010. számú határozattal kk. ... -t ideiglenes hatállyal a felperesnél, a kiskorú barátja édesanyjánál és annak élettársánál helyezte el. Egyben megállapította, hogy a kiskorú törvényes képviselőjének, az édesapjának a gondozási, nevelési joga szünetel. A határozathozatalt követően 2010. december 12-én készült pszichológus szakértői vélemény a kiskorú, az édesapja és a befogadó nevelőszülő, a felperes meghallgatása alapján. A szakértői vélemény azt állapította meg, hogy a kislány ideiglenes gondozását biztosító családban a család összekötő erejét, meglehetősen tapasztalhatja a gyermek és ez pozitív erőként hat rá. Szakértői véleményben foglaltak szerint valószínűsíthető a gyermek súlyos lelki és fizikai bántalmazása, ezért az ideiglenes hatályú elhelyezésének fenntartására okot adó súlyos veszélyeztetettség igazolható. Legfontosabb, hogy a gyermek nyugodt, elfogadó, támogató családban legyen elhelyezve. Ezért a gyermek addigi családjába történő visszahelyezését nem javasolta. Szuicid veszélyeztetettség miatt. A szakértői megállapítások között az is szerepelt, hogy tartós elhelyezése a felperes családjában kockázatosnak tekinthető, mert a kiskorú barátjával a túl korai együttélés konfliktusok forrása lehet.

Az elsőfokú gyámhivatal a kiskorú ideiglenes hatályú elhelyezésének felülvizsgálata eredményeként 2011. július 21-én kelt G/164-29/2011. számú határozatával Szabina átmeneti nevelésbevitelét rendelte el. A határozat a kiskorú új gondozási helyéül a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatára és Gyermekotthonai alkalmazásában álló ... nevelőszülő otthonát jelölte meg, amely ... -tól, ahol a gyermek korábban élt és ahol továbbra is középiskolába jár - 30 km-re található.

A határozat a kiskorú részére hivatásos gyámul bajai lakost rendelt ki, aki a gyermek törvényes képviselőjét és vagyonának kezelését is ellátja.

A határozat megállapította, hogy a felperes szüleinek szülői felügyeleti joga szünetel az átmeneti nevelésbevitel tartama alatt, a gyermek gondozása, nevelése törvényes képviselője és vagyoni ügyeinek vitele tekintetében. A határozat a továbbiakban a gyermek és a szülők kapcsolattartását is szabályozta.

A gyámhivatal határozata hozatala során figyelembe vette a korábban már kirendelt pszichológus szakértő szakvéleményének 2011. július 12-én kelt kiegészítését, amelyet az érintettek újabb meghallgatása nélkül készített. Eszerint a kiskorú az ideiglenes gondozását ellátó személyekkel harmonikus kapcsolatban volt, de annak ellenére, hogy ... sem kollégiumba, sem más nevelőszülőhöz nem kívánt menni, a szakértő a gyermek által választott felperesi családnál történő további elhelyezését azért nem javasolta, mert a túl korai együttélés hosszútávon megnehezíti a fiatalok

párkapcsolatát, valamint függetlenedési megvalósítási törekvéseit. Ugyanakkor javasolta, hogy nevelőszülői családban való elhelyezés esetén is folyamatosan tartson kapcsolatot a felperes családjával a kiskorú.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes az elsőfokú határozatot 2011. szeptember 21-én kelt K02/2085/3/2011. számú határozatával helyben hagyta. A gyermek védelméről szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 73. §-ának (1) bekezdésére és 2. §-ára hivatkozással. Az alperes határozata szerint a kiskorú által benyújtott fellebbezés nem tekinthető hatályosnak, mert a nyilatkozat érvényességéhez a Ptk. 12/A. § (2) bekezdése alapján a törvényes képviselő beleegyezése, illetve utólagos jóváhagyása szükséges.

Egyebekben a határozat megállapította, hogy bár az eddigi, a felperesnél történt ideiglenes elhelyezést a kiskorú továbbra is szeretne volna fenntartani, és az valóban nem jelent közvetlen veszélyt számára, de hosszabb távon nem szolgálja az érdekeit.

A másodfokú határozat kézhezvételét követően ... a gyámhivatalhoz küldött 2011. október 24-én kelt levelében közölte, hogy el fog szökni nevelőszüleitől, bár ...-nak és ...-nak köszön mindent.

2011. október 24-én a nevelőszülő tájékoztatta a felperest a gyermek ismeretlen helyre távozásáról és arról, hogy az iskolában sem tudják, hogy hol tartózkodik.

A felperes 2011. október 27-én kelt keresetlevelében az alperes határozatának az elsőfokú határozatra is kiterjedő hatályú megváltoztatását kérte akként, hogy a bíróság nála és élettársánál helyezze el ...-át. Kérte továbbá az alperes határozata végrehajtásának felfüggesztését is. Az alperes határozatának jogszabálysértéseként a Csjt. 74. §-ára hivatkozott.

Az elsőfokú bíróság a perben kirendelt igazságügyi szakértői véleményre is alapozva a felperes keresetének helyt adott, és a Csjt. 74. §-ának megsértése miatt az alperes határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte, egyben az elsőfokú gyámhivatalt új eljárásra kötelezte. A Pp. 339. § (1) bekezdése alapján az új eljárásra vonatkozóan iránymutatásként egyebek mellett előírta az ítélet, hogy az új eljárásban az időközben 16. életévét betöltött kiskorú saját véleményének figyelembevételével kell dönteni. Az elhelyezést illetően nem hozható olyan döntés, mely ...-ból szökés vagy más antiszociális viselkedés tanúsítását eredményezné. Az ítélet indokolása szerint a kiskorú ...-i illetőségű nevelőszülőknél való elhelyezését abban az esetben lehet elrendelni, ha ahhoz a gyermek hozzájárul.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását kérte. Jogszabálysértésként a Csjt. 74. §-ában foglaltak téves értelmezésére hivatkozott, továbbá a Pp. 339/B. §-ának a mérlegelési jogkörben hozott határozatra vonatkozó rendelkezésének megsértését állította. Emellett hivatkozott arra is, hogy a Pp. 339/A. §-ában foglaltakat sértette a jogerős határozat, amikor nem a felülvizsgálni kért közigazgatási határozat meghozatalakor fennálló tények alapján döntött, hanem az utóbb bekövetkezett eseményeket, emellett a kiskorú időközben betöltött 16. életévét tartotta döntő jelentőségűnek.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Csjt. 74. §-ának 2. fordulata szerint ha a gyermek a 14. életévét betöltötte, az elhelyezésére vonatkozó döntés csak egyetértésével hozható, kivéve, ha az általa választott elhelyezés fejlődését veszélyezteti.

A rendelkezésre álló iratokból megállapíthatóan a kiskorú kifejezetten tiltakozott az ellen, hogy az ideiglenes elhelyezését biztosító felperesi családtól elszakadjon, és ...-tól távoli nevelőszülőkhöz kerüljön. Az alperes határozatának indokolása nem tartalmazott megfelelő indokot arra, hogy a Csjt. 74. § 2. fordulatában foglaltak ellenére miért nem a kiskorú által kívánt, a felperesi családnál történő elhelyezést választották az eljárás során. A közigazgatási eljárásban kirendelt K. K. M. igazságügyi pszichológus szakértő véleményét idézve az alperesi határozat elismeri, hogy a felperesnél történő elhelyezés nem jelent közvetlen veszélyt a gyermekre nézve, azonban hosszabb távon nem szolgálja az érdekét.

A Kúria álláspontja szerint helyesen döntött az alperesi határozat hatályon kívül helyezése körében a Kecskeméti Törvényszék, amikor a perben kirendelt igazságügyi szakértő véleményét is figyelembe véve a gyermek számára a felperesi családnál történő elhelyezést tartotta megfelelőnek, figyelembe véve a kiskorú nyilatkozatát, mely szerint ha innen elhelyezik újra megszökik, vagy öngyilkos lesz, tehát antiszociális viselkedési módokkal fog reagálni.

A felülvizsgálati kérelemben hivatkozott Pp. 339/A. §-a valóban kimondja, hogy a bíróságnak a közigazgatási határozat jogszerűségét a meghozatalakor alkalmazandó jogszabályok és a fennálló tények alapján kell felülvizsgálnia eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában.

A jelen ügyben a határozat meghozatalakor fennálló tények vizsgálata szempontjából kellett állást foglalni abban a kérdésben, hogy helyesen döntött-e a törvényszék, amikor a határozat

kézbesítését követő időszakban Szabina részéről tanúsított reakció - elszökés, eltűnés -, vont le olyan következtetéseket, hogy a határozat a kiskorú érdekét kellően nem szolgálta.

Az ügyben eljáró bíróság a perben beszerzett szakértői véleményt és az egész folyamatot értékelve jutott arra a következtetésre, hogy a kiskorú szándékát, egyetértését az elhelyezésnél a szuicid hajlamára is tekintettel feltétlenül figyelembe kellett volna venni. Mindezen körülményekre tekintettel a Kúria álláspontja szerint sem a Pp. 339/A. §-ában foglaltakat, sem pedig a mérlegeléssel hozott közigazgatási határozat felülvizsgálatára vonatkozó Pp. 339/B. §-ában foglaltakat nem sértette a jogerős ítélet. Az alperes határozata ugyanis nem volt tekintettel a szakértői véleményben is megállapított, a kiskorú veszélyeztetettségét eredményező szuicid hajlamra, és annak ellenére, hogy a szakértő a felperes családjával való rendszeres kapcsolattartást szükségesnek tartotta, tőlük és az iskolájától is távollévő településen élő nevelőszülőhöz történő elhelyezés mellett döntött. A kiskorú számára az sem lehetett kedvező intézkedés, hogy a törvényes képviselőjét ellátó gyám egy harmadik távollévő településen, ...-án élt, ily módon számára segítséget nem tudott nyújtani. Mindezekből következően a Kúria álláspontja szerint az alperes felülvizsgálati kérelmében megjelölt jogszabálysértések nem voltak megállapíthatóak, ezért a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a Kúria hatályában fenntartotta. A Pp. 206. §-ában foglaltaknak megfelelően helyesen értékelte a jogerős ítéletet hozó bíróság döntő jelentőségűnek a perben beszerzett szakértői véleményben foglaltakat, egybevetve a közigazgatási eljárásban kirendelt szakértő véleményével és a rendelkezésre álló tényekkel és körülményekkel.

Az alperes pervesztes lett, ily módon a felülvizsgálati eljárásban is, de a felperes részéről perköltség igény nem merült fel, ezért annak viseléséről döntené nem kellett.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viseléséről a Kúria a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján rendelkezett.

Budapest, 2013. május 21.

Bauer Jánosné dr. s.k. a tanács elnöke, előadó bíró, Dr. Kovács Ákos s.k. bíró, Dr. Kovács András s.k. bíró